

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 1CbZm/44/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513223132
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Ulacká
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2015:1513223132.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V samosudkyňou JUDr. Vierou Ulackou v právnej veci navrhovateľa: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková. s.r.o., Bratislava, Kubániho 16, proti odporcovi: X. I., narodený XX.X.XXXX, bytom D. XXXX/X, Z., o zaplatenie 2.548,20 eur s príslušenstvom a odmenou 8,49 eur zo zmenky, takto

rozhodol:

I. Zmenkový platobný rozkaz č. k. XZm XXX/XXXX-XX zo dňa 17.12.2013 sa ponecháva v platnosti v zmenkovej sume 1.036,20 eur, v úroku 6% ročne zo sumy 1.726,20 eur od 20.6.2013 do 30.6.2013, zo sumy 1.176,20 eur od 1.7.2013 do 19.8.2013, zo sumy 1.036,20 eur od 20.8.2013 do zaplatenia a v zmenkovej odmene 3,45 eur.

II. Vo zvyšku sa zmenkový platobný rozkaz ruší a konanie zastavuje.

III. Navrhovateľovi bude po právoplatnosti tohto rozsudku vrátený prostredníctvom prevádzkovateľa centrálneho systému evidencie poplatkov Slovenská pošta, a.s. súdny poplatok za návrh 83,90 eur.

IV. Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi k rukám právneho zástupcu náhradu trov právneho zastúpenia 321,60 eur a iných trov konania 69,10 eur, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Zmenkovým platobným rozkazom č. k. XZm XXX/XXXX-XX, ktorý tunajší súd vydal dňa 17.12.2013, bol odporca zaviazaný, aby navrhovateľovi zaplatil zmenkovú sumu 2.548,20 eur s úrokom 6 % ročne z nej od 20.6.2013 do zaplatenia, zmenkovú odmenu 8,49 eur a náhradu trov konania v celkovej výške 343,02 eur.

Odporca podal v zákonnej lehote námietky, ktoré odôvodnil tým, že na základe zmluvy o úvere mu bol poskytnutý úver 1.644 eur, ktorý mal splatiť v 12 splátkach po 137 eur. Za poskytnutie úveru bola dohodnutá zmluvná odmena 744 eur, ktorá predstavuje úroky a je splatná ku dňu poskytnutia úveru. Úver použil pre svoju vlastnú potrebu a nie ako podnikateľ na výkon podnikateľskej činnosti, či ako živnostník. Obchodný zástupca navrhovateľa uviedol IČO ako podmienku, aby mu vôbec bol úver poskytnutý. Súd mu odmietol poskytnúť ochranu, ktorá mu prináleží podľa noriem spotrebiteľského práva. Nie je totiž dôležité, či je držiteľ živnostenského listu, ale na aký účel sa úver poskytol. On potreboval úver na spotrebu a nie na podnikanie. Prax navrhovateľa, že v prípade živnostníka vyznačí účel úveru „na podnikanie“, predstavuje nekalú obchodnú praktiku, držiteľov živnostenského oprávnenia zbavuje spotrebiteľskej právnej ochrany. Úverovú zmluvu považuje za neplatnú pre neplatnosť zmluvnej podmienky o zmluvnej odmene - úrokoch v rozpore s „tatio“ legis úveru, úroky mal zaplatiť pred poskytnutím úveru a v tak extrémnej výške, že odporujú dobrým mravom, v čase uzavretia úverovej zmluvy bola základná úroková sadzba pre banky 8,12 % a dojednaný úrok viac ako päť krát túto

sadzbu prevyšuje. Úverová zmluva je neplatná aj preto, že je úver zabezpečený blankozmenkou, čo odporuje ustanoveniu § 17 zákona č. 129/2010 Z. z. a z rovnakého dôvodu je neplatná aj blankozmenka. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou sú aj dojednania v bode 10.1 a 10.4 zmluvy o zmluvných pokutách 5% a 50% z nominálnej výšky úveru.

V námietkach odporca citoval rozhodnutia Ústavného súdu ČR č. k. I. ÚS 1930/11 z 10.1.2012, Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co 84/2011 z 26.5.2011 a sp. zn. 3Co 3/2011 a Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17Co 313/2010-99 z 9.9.2010, resp. na tieto rozhodnutia odkazoval.

Súčasne odporca namietal miestnu nepríslušnosť tunajšieho súdu a žiadal, aby vec prejednal jeho všeobecný súd. Uznesením č. k. XCbZm XX/XXXX-XX z 18.3.2014 bol návrh na postúpenie veci zamietnutý s poukazom na § 87 písm. d) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (OSP).

Navrhovateľ vzal v zmenkovej sume 1.512 eur s časťou príslušenstva a odmeny návrh späť a vo zvyšku žiadal zmenkový platobný rozkaz ponechať v platnosti. Uviedol, že sa odporca nemôže domáhať ochrany ako spotrebiteľ, zmenka nezabezpečovala spotrebiteľský úver a odporca svoje tvrdenie o spotrebiteľskom charaktere zmluvy ani ničím nepreukázal. Nepostačuje len samotné tvrdenie, že poskytnuté finančné prostriedky použil na osobnú spotrebu, účel čerpania úveru nie je ani v zmysle rozhodnutia Súdneho dvora EÚ č. C-461/01 podstatný, ak dlžník vystupoval voči veriteľovi ako podnikateľ. Nesúhlasil ani s námietkou proti dojednanej zmluvnej odmene, ktorú odporca označil za neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, keďže jednak zmluva nie je spotrebiteľská a jednak odmena je k výške úveru primeraná. Navyše odmena nebola do zmenkovej sumy zahrnutá a nie je preto ani predmetom konania. Zmenka splňa všetky predpísané náležitosti, splatnou sa stala 19.6.2013, po jej splatnosti odporca zaplatil 690 eur, v ktorej časti vzal preto návrh späť. Na návrhu netrval ani v zmenkovej sume 822 eur, predstavujúcej zmluvnú pokutu 50% z nominálnej výšky úveru podľa bodu 10.4 úverovej zmluvy.

Na prejednanie námietok súd nariadil pojednávanie, na ktoré sa odporca nedostavil, ale keďže podmienky uvedené v § 101 ods. 2 OSP boli splnené, súd konal v jeho neprítomnosti. Dokazovanie bolo vykonané listinnými dôkazmi. Vykonať iné dôkazy účastníci konania nenavrhl.

Z prvopisu zmenky, označenej číslom zmluvy XXXXXX-XXXXX, súd zistil, že ju odporca, v tom čase podnikajúci ako živnostník pod obchodným menom X. I. - D., vystavil v Z. 21.1.2013 a zaviazal sa zaplatiť na rad navrhovateľa dňa 19.6.2013 v Bratislave zmenkovú sumu 2.548,20 eur, bez protestu. Zmenka obsahuje všetky náležitosti predpísané v čl. I. § 75 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. pre vlastnú zmenku. Predložením jej prvopisu navrhovateľ svoje zmenkové práva preukázal.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že zmenka zabezpečovala pohľadávky navrhovateľa z úverovej zmluvy.

Odporca namietol, že úverovú zmluvu uzavrel ako spotrebiteľ, preto považuje zmluvné podmienky (dojednanie o výške zmluvnej odmeny za poskytnutie úveru, jej splatnosť, zmluvné pokuty a zabezpečenie pohľadávky blankozmenkou) za neprijateľné a úverovú zmluvu včítane zmenky za absolútne neplatné právne úkony.

Zmluvu o úvere č. XXXXXX-XXXXX zo dňa 21.1.2013 odporca súdu predložil v konaní tých istých účastníkov, vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. XCbZm XX/XXXX. Zmluvu odporca uzavrel ako podnikateľ (X. I. - Kovovýroba) a svojim podpisom potvrdil, že mu navrhovateľ poskytol úver 1.644 eur na výkon jeho podnikateľskej činnosti.

Odporca argumentoval tým, že bez uvedenia identifikačného čísla mu navrhovateľ úver poskytnúť nechcel (čo označil za nekalú prax navrhovateľa), on v skutočnosti úver na podnikateľskú činnosť nepotreboval a ani ho na tento účel nepoužil.

Odporcu by bolo možné považovať za spotrebiteľa len v prípade, ak by zo všetkých okolností, za ktorých zmluvu uzavrel, bolo zjavné, že mu bol úver poskytnutý na iný účel ako na výkon podnikania (viď definícia spotrebiteľa, uvedená v § 2 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, resp. v § 2 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy). Zhodne s navrhovateľom súd poukazuje aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ z 20.1.2005 č. C-464/01, z ktorého vyplýva, že pri hodnotení, či podnikateľ konal pri uzatváraní zmluvy ako spotrebiteľ, treba brať do úvahy, či sa osoba, ktorá sa dovoľáva postavenia spotrebiteľa, správala tak, že u druhého účastníka zmluvy mohla oprávnené vzbudiť dojem, že koná na podnikateľské účely.

Samotná skutočnosť, že odporca je v úverovej zmluve označený ako živnostník, nie je prekážkou tomu, aby mohla byť zmluva spotrebiteľská, resp. uvedenie identifikačného čísla pri označení dlžníka ešte neznamena, že dlžník pri jej uzatváraní konal ako podnikateľ, ale len v prípade, ak by z iných ustanovení zmluvy, najmä z bodu 1.1., výslovne nevyplývalo, že navrhovateľ poskytuje odporcovi úver na výkon jeho podnikateľskej činnosti.

Odporca podpísaním zmluvy potvrdil, že úver požaduje pre svoju podnikateľskú činnosť a na tento účel peňažné prostriedky od navrhovateľa prijal. Odporca sa nemôže dovolávať ochrany ako spotrebiteľ, ak svojim správaním u navrhovateľa ako druhého účastníka zmluvy oprávnene vzbudzoval dojem, že koná na podnikateľské účely. Ak za týchto okolností odporca, okrem tvrdenia, že úver použil na osobnú spotrebu, neuviedol ani nepreukázal žiadne iné skutočnosti, ktorými by bol jednoznačne podnikateľský charakter úverového vzťahu vyvrátený, nie je možné zmluvu považovať za spotrebiteľskú.

Námietky, ktoré odporca vzniesol s odvolávaním sa na spotrebiteľský charakter úverovej zmluvy sú preto hodnotil ako nedôvodné.

Keďže v konaní nebol preukázaný opak, súd vychádzal z toho, že kauzálny vzťah účastníkov je obchodnoprávny (vzťah medzi podnikateľmi, pri ktorého vzniku bolo zrejme s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týka ich podnikateľskej činnosti). Pre obchodnoprávne vzťahy platí princíp zmluvnej voľnosti. Ustanovenia zákona č. 513/1991 Zb., Obchodný zákonník (ObZ) o záväzkových vzťahoch majú dispozitívnu povahu a účastníci zmluvného vzťahu sa od nich môžu odchýliť, pokiaľ z § 263 nevyplýva opak. Neprichádza preto do úvahy, aby bola (ne)prijateľnosť zmluvných podmienok posudzovaná podľa zákona č. 129/2010 Z. z., resp. podľa § 52 a nasledujúcich zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. Nepripustnosť zabezpečiť úver zmenkou vyplývala v čase uzavretia zmluvy len zo zákona č. 129/2010 Z. z., ktorý na právne vzťahy účastníkov nie je možné použiť.

Vzhľadom na ustanovenie § 263 ObZ sa mohli účastníci zmluvy odchýliť od úpravy uvedenej v § 503 ObZ a dojednať si, že zmluvná odmena, ktorá plní funkciu úrokov z úveru, sa stáva splatnou ku dňu poskytnutia peňažných prostriedkov a bude zaplatená započítaním.

Zmluva o úvere sa nestáva neplatnou, ak je v nej dojednaný neprimerane vysoký úrok, ale podľa poslednej vety § 502 ods. 1 ObZ je dlžník povinný platiť úrok len v najvyššej prípustnej výške. Takéto právo si však odporca v námietkach neuplatnil.

Ani neprimeraná výška zmluvných pokút, t. j. nepomer výšky zmluvnej pokuty k hodnote a významu zabezpečeného záväzku, nie je v obchodnoprávných vzťahoch, vzhľadom na osobitnú úpravu obsiahnutú v ustanovení § 301 ObZ, postihovaná sankciou neplatnosti podľa § 39 Občianskeho zákonníka, ale súdu umožňuje zmluvnú pokutu znížiť až do výšky škody, ktorá vznikla do doby súdneho rozhodnutia porušením zmluvnej povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje. Ani tohto práva sa odporca v námietkach nedomáhal. Navyše navrhovateľ vzal návrh späť v zmenkovej sume 822 eur, zodpovedajúcej zmluvnej pokute 50% z nominálnej výšky úveru.

Záväzok zo zmenky je nesporným záväzkom, a keďže v konaní nebolo preukázané, že by odporca z dôvodov uvedených v námietkach, nemal povinnosť záväzok splniť, bolo namieste ponechať zmenkový platobný rozkaz v platnosti. Navrhovateľ však vzal návrh čiastočne späť, preto súd v zmysle § 175 ods. 5 OSP v zmenkovej sume 1.512 eur, v úroku 6% ročne zo sumy 822 eur od 20.6.2013 do zaplatenia a v zmenkovej odmene 5,04 eur zmenkový platobný rozkaz zrušil a konanie zastavil.

Zmenkový platobný rozkaz bol zrušený aj vo výroku o náhrade trov konania, s tým, že o náhrade trov celého konania bude rozhodnuté týmto rozsudkom.

Vo zvyšnej časti bol zmenkový platobný rozkaz ponechaný v platnosti.

Ku čiastočnému späťvzatiu návrhu došlo pred prvým pojednávaním vo veci samej, preto sa podľa § 11 ods. 3, 4 a 6 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov navrhovateľovi vracia časť súdneho poplatku za návrh, krátená o 1%, najmenej však o 6,70 eura. Na späťvzatú časť pripadá zo zaplateného súdneho poplatku 153 eur časť 90,60 eur, takže po odpočítaní krátenej sumy 6,70 eur sa navrhovateľovi vracia 83,90 eur.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 146 ods. 2 OSP.

Z celkového uplatneného nároku 2.548,20 eur mal navrhovateľ úspech v sume 1.036,20 eur, z ktorej má právo na náhradu trov konania podľa § 142 ods. 1 OSP. Právo na náhradu trov konania podľa druhej vety § 146 ods. 2 OSP má aj zo sumy 690 eur, v ktorej bol dôvodne podaný návrh vzatý späť z dôvodu jej dodatočnej úhrady. Navrhovateľovi trovy vznikli zaplatením súdneho poplatku za návrh - jeho nevrátenej časti 69,10 eur, a právnym zastúpením 321,60 eur. Poskytnuté boli 3 úkony právnej služby: prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie návrhu, obe z 20.6.2013, a účasť na pojednávaní 26.1.2015. Z tarifnej hodnoty veci 1.726,20 eur (1.036,20 eur a 690 eur) je podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby 81,33 eur. Paušálna náhrada výdavkov patrí na základe § 16 ods. 3 vyhlášky po 7,81 eur za dva úkony z roku 2013 a vo výške 8,39 eur za úkon z roku 2015. Súčet odmeny a náhrad, spolu 268 eur, sa podľa § 18 ods. 3 vyhlášky zvyšuje o sumu 53,60 eur, zodpovedajúcu dani z pridanej hodnoty 20%.

Náhradu trov odporca v zmysle § 149 ods. 1 OSP zaplatí navrhovateľovi k rukám právneho zástupcu, ktorý označil na tento účel vo vyčíslení trov účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX a variabilný symbol XXXXXX.

Naproti tomu má navrhovateľ podľa prvej vety § 146 ods. 2 OSP povinnosť nahradiť trovy odporcovi zo sumy 822 eur, keďže v tejto časti on späťvzatím návrhu zaviniť zastavenie konania. Odporca však nenavrhol, aby súd o jeho trovách rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia odvolanie, na tunajšom súde, písomne vo 2 vyhotoveniach.

V odvolaní sa má uviesť kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie, ktoré nebude mať tieto náležitosti odvolací súd odmietne.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z..